

TOONKUNSTKOOR WAGENINGEN

Concert voor de Vrede

Karl Jenkins The Armed Man - A Mass for Peace

Pietro Mascagni Cavalleria Rusticana

22 MEI 2022
15:30 UUR

JUNUSHOFF

Plantsoen 3,
Wageningen

Koninklijke Harmonie Oosterbeek

Hans de Wilde, dirigent

Haptotherapie Gon Ferdinandus

Dolderstraat 18, Wageningen
tel.nr. 0317-423120

lid van de VVH

op werkdagen telefonisch
bereikbaar van 12.30-13.30 uur

www.haptotherapie-wageningen.nl

Henk Elings, keurslager

Verstand Van Lekker Vlees

Tel. 0317-412813

info@elings.keurslager.nl

Voor een avond dineren, een feestje, uitjes,
eten met een groep, catering van hapjes,
buffetten, lunch en high tea.

Markt 15, Wageningen 0317 417 463 /
info@colorsworldfood.nl

Heerenstraat
Theater

bekijk, beleef
& bewonder

Na het concert nog
even napraten?
Ons Theatercafé is
open tot middernacht.
Tot straks!

TOONKUNSTKOOR WAGENINGEN

ONDER LEIDING VAN

HANS DE WILDE

Mezzosopraan:	Deirdre Angenent
Tenor:	Leon van Liere
Muezzin:	Saleh Rahmani
Organist:	Dirk Luijmes

Begeleiding: Koninklijke Harmonie Oosterbeek

Zondag 22 mei 2022, 15.30 uur, Junushoff, Wageningen

Programma:

Cavalleria Rusticana – Pietro Mascagni (deels)

The Armed Man, a Mass for Peace – Karl Jenkins

Logopedie Wageningen
logopedie stemtherapie presentatietraining

spreken en zingen

stemtraining
LaxVox
stemtherapie

keelklachten
schrapen en kuchen
hoestklachten

Timmy Hartmann
www.logopedewageningen.nl

BAKKER

van

Voorthuizen

Het beste voor uw muzikale ogen

opnamen van O. v.d. H. • contactgegevens: tel. 0 44 540 • Hogedijk 28 • Wageningen • www.bril28.nl

Geachte bezoeker,

Toonkunstkoor Wageningen is ontzettend blij om u vanavond weer terug te zien bij de uitvoering van ons concert. 'Weer' omdat het door Corona meer dan twee jaar geleden is dat we u als vaste luisteraars, Vrienden van Toonkunst en andere genodigden, voor een concert konden ontvangen.

We hopen u een bijzonder concert te kunnen aanbieden, dat we 'concert voor de Vrede' hebben genoemd. Waarom 'Concert voor de Vrede' ? 'The Armed Man' van Karl Jenkins hadden we al geprogrammeerd voor 'Wageningen 75' in 2020, als 'Concert voor de Vrijheid'. Dat concert kon vanwege Corona niet doorgaan en ook niet in het voorjaar 2021. We vonden het in 2022 nog steeds een toepasselijk naam, ook vanwege de vrijheid ná Corona. Maar toen kwam de Russische inval in Oekraïne. En per ongeluk was bij het drukken van de posters het woord 'Vrijheid' vervangen door 'Vrede'. Dit toeval hebben we omarmd: de wens naar 'Vrede' is waar het nu om gaat!

Het concert begint met delen uit de opera 'Cavalleria Rusticana' van Pietro Mascagni. Als jonge Italiaanse componist schreef hij in 1889 de opera voor een prijsvraag, en won de eerste prijs. De opera wordt nog steeds uitgevoerd, sommige delen zijn u wellicht bekend als filmmuziek. We voeren een gedeelte uit. 'Cavalleria Rusticana' betekent 'Boerse ridderlijkheid' en geeft aan waarnaar we verlangen: het idyllische leven op een ongecompliceerd en vreedzaam platteland.

Maar dat is een idylle, zo laat 'The Armed Man' van Karl Jenkins ons ongenadig ervaren. Componist Jenkins uit Wales (1944) schreef in 2000, ter nagedachtenis aan Kosovo, het stuk als een katholieke mis, afgewisseld met oorlogsscenes in muziek en in filmbeelden. Vele verschrikkingen van de oorlog trekken voorbij; een ongemakkelijke parallel met de huidige gruwelen in Oekraïne. En ook over onze angsten, nu de oorlog zo dicht bij komt. Maar Jenkins heeft het toch 'The Mass of Peace' genoemd, door te eindigen met een hoopvolle boodschap voor vrede.

Toonkunstkoor Wageningen wordt begeleid door de jubilerende Koninklijke Harmonie Oosterbeek, Dirk Luijmes (orgel) en de solisten Deirdre Angenent (mezzosopraan), Leon van Liere (tenor) en Saleh Rahmani (muezzin). Het geheel staat onder de bezielende leiding van dirigent Hans de Wilde.

Wij wensen u een mooi en memorabel concert toe!

Piet Boonekamp,

Voorzitter Toonkunstkoor Wageningen

Hans de Wilde

Hans de Wilde, dirigent, heeft zijn opleiding gevolgd aan het Zwols Conservatorium. Hij studeerde trompet (jazz) bij Jan Wessels, waarna hij als trompettist in veel formaties heeft gespeeld, waaronder bigband Bodycheck. Daarna studeerde hij koordirectie bij Jos Vermunt en Jos Leusink en behaalde hij zijn diploma in 1994.

Foto: Annette Kempers, overleden 9 april j.l.

Hij volgde orkestdirectie bij Tilo Lehmann, waarna hij ook lessen volgde bij o.a. Ed Spanjaard en Jan Stulen. Al tijdens zijn studie dirigeerde hij het schoolkoor en -orkest bij de uitvoering van de Saint Nicolas Cantata van Benjamin Britten. Zijn repertoire bevat diverse stijlen door zijn brede opleiding. Naast het dirigentschap bij het Toonkunstkoor Wageningen vervult hij deze functie ook bij Toonkunstkoor Nijmegen, het Stendenkoor en Cappella Bronckhorst. En verder is hij als artistiek leider verbonden aan de Bachcantates Doetinchem. Als dirigent werkte hij samen met o.a. Oliver Knussen en Reinhard Goebel (Musica Antiqua Köln). Als zanger volgde hij lessen bij Marja Reinders en Margareth Beunders. Hij is een bevlogen musicus, die tijdens uitvoeringen het maximale uit de uitvoerenden weet te halen.
www.hansdewilde.nl

Deirdre Agenent – mezzosopraan

Deirdre Judith Angenent (1984) studeerde klassieke zang aan de ArtEZ Hogeschool voor de Kunsten in Arnhem, waar ze in mei 2007 haar bachelor behaalde. Deirdre trad in 2008 toe tot de Dutch National Opera Academy (DNOA) in Den Haag/Amsterdam (NL) onder artistieke leiding van Alexander Oliver, waarvoor ze een beurs ontving van de VandenEnde Foundation. In juni 2010 studeerde ze Summa Cum Laude af aan de DNOA met een master in opera.

Ondersteund door de prestigieuze Huygens Scholarship van het Nederlandse Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, vervolgde ze haar studie bij Ira Siff in New York, VS. Ze heeft

vele internationale prijzen gewonnen. Recente uitvoeringen zijn onder meer Leonore (Fidelio, Beethoven) in Metz, Waldtaube (Gurre-Lieder) en Fenena (Nabucco) beide in Aalto-Theater Essen, Komponist (Ariadne auf Naxos) in Opéra de Lausanne en Das Meininger Staatstheater, Judit (Bluebeard's Castle) met de Essener Philharmoniker en Sieglinde (Walküre) in Aalto-Theater Essen. Momenteel wordt Deirdre gecoacht door Hedwig Fassbender en Peter Nilsson. <http://www.deirdreangenent.com/>

Leon van Liere – tenor

Leon van Liere studeerde klassieke zang bij Frans Huijts aan het Rotterdams

Conservatorium, waarna hij zijn opleiding vervolgde bij Raymond Modesti en Brian Masuda. Momenteel wordt hij gecoacht door Marion van den Akker en Rudolf Piernay. Verdere lessen en masterclasses volgde hij bij onder meer Roberta Alexander, Carolyn Watkinson, Marcel Reijans, Paul Triepels, Margreet Honig, Alexander Oliver en Dennis O'Neill.

Als oratoriumzanger vertolkte hij soli in onder andere de Matthäus Passion en Johannes Passion van Bach, Messiah van Händel, Die Schöpfung en Die Jahreszeiten van Haydn, het Requiem en diverse missen van Mozart, Elias en Paulus van Mendelssohn,

het Requiem van Verdi en Stabat Mater en het Requiem van Dvorak.

Recent was Leon te horen als Don José in een bewerking van Carmen (Bizet) en zong hij daar een aantal rollen in Die Gezeichneten (Schreker), gedirigeerd door Markus Stenz. In 2021 vertolkte Leon de rol van Bob Boles in Peter Grimes, uitgevoerd aan de Waddenzee bij het Friese Paesens-Moddergat. <https://www.leonvanliere.nl/>

Saleh Rahmani – muezzin

Saleh Rahmani komt uit Kabul, hoofdstad van Afghanistan. Hij heeft geschiedenis en godsdienst gestudeerd aan de universiteit van Kabul. Daarna heeft hij 5 jaar les gegeven in het voorgezet onderwijs. Eind 1999 is hij naar Nederland gekomen. In Nederland heeft hij eerst cursussen gevolgd in de Nederlandse taal, daarna is hij in verschillende sectoren werkzaam geweest. Hij heeft meer dan tien jaar gewerkt bij de Chip Shop Computercenter Wageningen. Naast zijn werk is Saleh actief in het bestuur van de Stichting Internationaal Islamitisch Centrum Wageningen.

Dirk Luijmes – organist

Na zijn conservatoriumopleiding (orgel, klavecimbel, kerkmuziek) en universiteitsstudie (muziekwetenschap) is Dirk Luijmes op diverse terreinen in de muziekwereld actief. Hij won prijzen bij verschillende (inter)nationale orgelconcoursen, waaronder de European Organ Improvisation Competition.

Het laatste decennium profileert Dirk zich als professioneel harmoniumspeler, een van de weinigen ter wereld. Meer dan 25 componisten (onder wie Willem Breuker, Daan Manneke en Guus Janssen) schreven werken voor hem. Als uitvoerend musicus trad hij op van New York tot en met Vilnius (Litouwen) en van Santiago de Chile tot en met Bergen (Noorwegen). Dirk nam diverse cd's op, o.a. met een door hem ontdekte suite van Froberger. Zijn opname van Paddings Harmoniumconcerto kreeg in 2011 een Edison. Ook de cd waarop hij Capella Amsterdam in Janaceks Otce Nas begeleidt, werd bekroond met een Edison www.dirkluijmes.nl

Koninklijke Harmonie Oosterbeek

De Koninklijke Harmonie Oosterbeek werd op 1 november 1897 opgericht onder de naam "Nooit Gedacht" en in 1919 omgedoopt in "de Harmonie". Sinds 1947 is de naam "Koninklijke Harmonie Oosterbeek". Tevens prijkt sindsdien het Pegasus embleem op het vaandel van de KHO. Dit Pegasus-embleem werd in 1943 als embleem gekozen door de 1st British Airborne Division, die een hoofdrol zou spelen in de Slag om Arnhem (17-25 september 1944). Deze slag werd voor een belangrijk deel uitgevochten in

Oosterbeek. De oorlog richtte er veel schade aan en de burgerbevolking werd op last van de bezetter geëvacueerd, om pas in 1945 terug te keren. Al in september 1945 werd op het inderhaast aangelegde Airborne Kerkhof een eerste herdenkingsdienst gehouden voor de geallieerde gevallen. Op verzoek van de Engelse legerautoriteiten werd de dienst begeleid door een burger-orkest. Dit werd de KHO; de band

tussen de vereniging en dit bijzondere gebeuren duurt tot op de dag van vandaag. Voor de trouwe medewerking van de vereniging verleende Gen. Maj. Robert E. Urquhart de KHO het bijzondere voorrecht om het Pegasus-embleem van de Britse parachutistendivisie als logo te mogen voeren. De KHO verzorgt regelmatig concerten, zoals het Nieuwjaarsconcert, het Voorjaarsconcert en het Parkconcert en optredens zoals tijdens de Airborne wandeltocht en herdenking, Koningsdag en andere gelegenheidsoptredens. <https://www.harmonie-oosterbeek.nl/>

Jurgen Nab

Jurgen Nab is dirigent van de Koninklijke Harmonie Oosterbeek. Naast zijn klassieke trompetlessen volgde Jurgen lessen in orkestdirectie en studeerde hij bij Jaap Koops, Jos van der Sijde en Arie van Beek. Als muzikant heeft hij met vele klassieke topartiesten gewerkt, waaronder Valery Gergiev en Bernard Haitink. Sinds 2018 is Jurgen Studio Manager bij Polyhymnia International BV en heeft hij medewerking verleend aan diverse grote opnames.

Toonkunstkoor Wageningen

Al voor de tweede wereldoorlog (van 1914–1923) was er in Wageningen een Toonkunstkoor. Het huidige Toonkunstkoor Wageningen is opgericht op 18 juli 1946 in 'De Tien Zilverlingen' aan de Markt. Op 19 september 1946 werd de eerste koorrepetitie gehouden. Al snel zocht men aansluiting bij de toenmalige "Maatschappij tot Bevordering der Toonkunst", een landelijke organisatie die tot doel had de muziekbeoefening te bevorderen.

Toonkunstkoor Wageningen is een groot gemengd koor van momenteel ongeveer 60 leden, mannen en vrouwen, vaak aangevuld met projectleden. Het is één van de grotere koren uit de regio. Het koor zingt klassieke koormuziek, bij concerten begeleid door professionele orkesten, pianisten of organisten, en met professionele

vocale solisten. Er worden meestal twee concerten per jaar gegeven, waarbij geregeld samenwerking met verschillende groepen wordt gezocht zoals scholen, dansgroepen en theatermakers. Sinds januari 2018 is Hans de Wilde dirigent van het koor. <https://toonkunst-wageningen.nl/>

Sopranen

Annette de Boer
Gon Ferdinandus
Itsk van Haaften
Cilia Henkens
Marlide Rooding
Tanja van der Wekken
Ingeborg Zweers
Ankie van den Berg
Cora Boele
Anne Eversdijk
Aukje van der Heide
Joke Janssen
Marina Karsten
Marcella van Leeuwen
Wilma Lubbers
Martha Mooij
Janet Thio
Marijtte Visser
Everdien Wiersma
Iris Reitsma
Alma Timmer

Alten

Henny Krielaart
Rose-Marie van
Leeuwenberg
Janne Norde
Truus Roelofs
Anne Segeren
Joepie Suurenbroek
Marijke Terhorst-
Campagne
Elbrich Veninga
Jettie Buma
Wilma de Goede
Nelly Groothuis
Mariëlle Hamers
Angeline Heijna
Monique de Meijer
Hilde Westera
José Wikkerink
Annemieke Drost
Michaela Eijnsink

Tenoren

Chris Jan Veen
Cees Walda
Geert Vogel
Grietje van der Zee-
Braaksma
Jan Custers
Bert Hansman
Kees Hommes
Marijke Karsten
Henk Kloen
Aart van den Berg

Bassen

Hans Hetsen
Louis van Kessel
Piet Boonekamp
Michel Buijsman
Jaap van Dorp
Jan Goudriaan
Jan Joost Kessler
Geert Klok
Piet Posthuma
Eric van Astenrode

Mark Toxopeus – repetitor

Mark Toxopeus is sinds 1 april 2015 vaste begeleider van Toonkunstkoor Wageningen. Hij werkt als koorrepetitor in en om Wageningen en daarbuiten. Naast Toonkunstkoor Wageningen is hij ook pianist bij HWSO/HAK en Vocaal Talent Nederland en op projectbasis bij diverse professionele gezelschappen. Hij geeft met zijn ensemble Het Rodion Trio regelmatig concerten door heel Nederland, in de unieke bezetting van saxofoon, klarinet en piano.

foto: Aleksandra Renska In Wageningen organiseert hij samen met de sopraan Murni Suwetja de serie Arboretumconcerten (www.arboretumconcerten.nl). Deze vinden vier keer per jaar plaats in de Arboretumkerk. Meer informatie is te vinden op www.marktoxopeus.nl.

Pietro Mascagni (1863 - 1945)

Pietro Mascagni werd geboren als zoon van een bakker en al jong bleek dat hij zeer muzikaal was. Hij kreeg zijn eerste muziekopleiding in Livorno waarna hij aan het Conservatorio "Giuseppe Verdi" (Milaan) in Milaan verder studeerde (1882). In die tijd deelde Mascagni gedurende enkele maanden een kamer met Giacomo Puccini. Dit was een enerverende periode in zijn leven. Beiden zaten financieel aan de grond en de enige luxe die ze zich in die tijd veroorloofden, was de gemeenschappelijke

aankoop van de partituur van Parsifal, de opera van Richard Wagner. Als violist van het orkest van het Teatro Dal Verme maakte Mascagni de première van Puccini's eerste werk Le Villi (1884) mee. In 1884 verliet Mascagni het conservatorium en sloot hij zich aan als dirigent bij een rondtrekkend operettegezelschap. Al vanaf 1882 was hij bezig met het componeren van zijn eerste opera, Ratacliff. De première was in het Teatro alla Scala van Milaan (1895). In 1889 las hij bij toeval over een door de Milanese uitgever Sonzogno uitgeschreven wedstrijd voor de compositie van eenakters. Hij won die wedstrijd met zijn in korte tijd gecomponeerde opera Cavalleria

Rusticana (première 17 mei 1890). Hij moest de prijs met twee andere componisten delen. Met deze eenakter werd hij in slechts een jaar wereldberoemd. Mascagni was onder meer de leermeester van Franco Alfano en werd, na het overlijden van Giuseppe Verdi in 1901, gezien als diens gedoodverfde opvolger, totdat Giacomo Puccini hem van die positie verdrong. Bron: Wikipedia

Cavalleria Rusticana

Cavalleria Rusticana (Boerse ridderlijkheid) is een opera in één bedrijf van Pietro Mascagni, gebaseerd op het gelijknamige werk van Giovanni Verga. De opera kreeg de eerste prijs in een door de Milanese uitgever Songogno geïnitieerde wedstrijd van eenakters. De première vond plaats op 17 mei 1890. De componist verwierf hiermee grote bekendheid. In het huidige operarepertoire neemt het werk nog steeds een vaste plaats in. Hoewel het een jeugdwerk is, heeft Mascagni zichzelf nooit meer kunnen overtreffen en is het aldus het enige werk waarom de componist wordt herinnerd. De opera behoort tot het verisme. Bron: Wikipedia

Cavalleria Rusticana van Pietro Mascagni

1. Prelude	tenor en orkest
2. Coro d'Introduzione	koor en orkest
3. Intermezzo	orkest
4. Regina Coeli	koor en orkest

1. PRELUDE (tenor)

O Lola ch'ai di latti la cammisa
Si bianca e russa comu la cirasa,
Quannu t'affacci fai la vucca a risa,
Biato cui ti dà lu primu vasu!
Ntra la porta tua lu sangu è sparsu,
E nun me mporta si ce muoru accisu.

E s'iddu muoru e vaju mparadisu
Si nun ce truovo a ttia, mancu ce trasu.

Oh Lola, met je melkkleurige blouse
Zo wit, en zo rood als een kers,
Als ik ja aankijk, glimlach je,
Gelukkig is hij die jou als eerste kust!
Achter je voordeur wordt bloed vergoten,
Het maakt mij niet uit of ik bij binnenkomst
sterf.
En als ik daar sterf en naar het paradijs ga
En jou daar niet vind, dan ga ik niet eens naar
binnen.

2. CORO d 'INTRODUZIONE (coro)

DONNE (*di dentro*)

Gli aranci olezzano sui verdi margini,
Cantan le allodole tra i mirti in fior;
Tempo è si mormori da ognuno il
tenero
canto che i palpiti raddoppia al cor

Vrouwen (binnen)

Sinaasappelbloesems geuren in het groen
Leeuweriken zingen tussen de bloeiende mirte
Het is tijd dat iedereen het tedere lied fluistert,
dat het hart sneller doet kloppen.

UOMINI (*di dentro*)

In mezzo al campo tra le spiche d'oro
giunge il rumore delle vostre spole;
noi stanchi riposando dal lavoro
a voi pensiamo, o belle occhi-di-sole.
O belle occhi-di-sole, a voi corriamo,
come vola l'augello al suo richiamo

Mannen (binnen)

Op het midden van de akker, tussen de gouden
halmen
Klinkt het geluid van wat jullie ons toeroepen
We zijn vermoeid en rusten van het werk
We denken aan jullie, mooie zonnige ogen
Mooie zonnige ogen, we rennen naar u toe
Zoals de vogel afkomt op de roep van zijn lief

DONNE

Cessin le rustiche opre:
La Virgine serena allietasi del Salvator!

Vrouwen

Laat het werk op de akker rusten:
De schone Maagd van de Verlosser verheugt
zich

Tempo è si mormori da ognuno il
tenero

Het is tijd dat iedereen het tedere lied fluistert

canto che i palpiti raddoppia al cor

dat het hart sneller doet kloppen

4. SCENA E PREGHIERA (Coro)

CORO INTERNO (dalla Chiesa.)

Regina coeli, laetare—Alleluja!

Quia, quem meruisti portare—Alleluja!

Resurrexit sicut dixit—Alleluja!

SCENE 'IN GEBED'

INTERN KOOR (van de kerk)

Verheug u, Koningin van de Hemel. Halleluja!

Hij, die uw schuld zal dragen. Halleluja!

Hij herrees, zoals voorspeld. Halleluja!

CORO ESTERNO (sulla piazza.)

Inneggiamo, il Signor non è morto.

Ei fulgente ha dischiuso l'avel,

inneggiamo al Signore risorto

oggi asceso alla gloria del Ciel!

EXTERN KOOR (op het plein)

Laten we ons verheugen, de Heer is niet dood

In glorie is het graf geopend!

Laten we ons verheugen, de Heer is opgestaan

Opgenomen in de glorie van de hemel!

Vertaling: Hilde Westera

Karl Jenkins

Karl William Jenkins (Wales, 1944) heeft na zijn opleiding in de klassieke muziek, o.a. aan The Royal Academy of Music in Londen, een veelzijdige ontwikkeling als componist en musicus doorgemaakt. In de jaren zestig kreeg hij grote bekendheid als jazz- en rockmuzikant. Als toetsenist speelde hij mee in de experimentele rockband The Soft Machine, waarvan hij later ook de leider werd. Pas in 1995 brak hij als klassiek componist door met het album *Adiemus*.

Karl Jenkins componeerde 'The Armed Man' die als ondertitel heeft 'A Mass for Peace'. De première vond plaats in 2000 in de Royal Albert Hall in Londen.

Het stuk is oorspronkelijk opgedragen aan de slachtoffers van de Kosovo-oorlog, die plaatsvond terwijl Jenkins aan zijn compositie werkte. Deze Mis voor de vrede is een krachtig en overtuigend verslag geworden van de verschrikkelijke gevolgen van oorlog. Zonder een pacifistische moraal of specifieke geloofsovertuiging te verkondigen kan de vraag worden gesteld waarom er, ondanks de vele lessen uit het verleden, nog steeds naar wapens wordt gegrepen.

De uiteindelijke boodschap is hoopgevend. Een krachtig statement tégen oorlog en vóór vrede!

Uit: diverse bronnen

‘The Armed Man’

‘The Armed Man’ (A Mass for Peace) volgt in grote lijnen de structuur van de katholieke mis.

‘l’Homme armé’ (De gewapende man): Jenkins gebruikt het motief van een geliefd middeleeuws Frans volksliedje dat gezongen werd in de kroeg en op straat, vaak met begeleiding van trom en blazerssignaal. Het is een waarschuwing voor de komst van de vijand en een oproep tot bewapening.

‘Call to prayers’ (Oproep tot gebed): Vanaf de minaret van de moskee worden moslims elke dag vijfmaal door de muezzin opgeroepen tot gebed.

In het ‘Kyrie’ wordt God om ontferming gevraagd. De melodie van het vijf stemmige Christe eleison komt uit de mis ‘l’Homme armé’ van Palestrina.

Enkele fragmenten uit de psalmen van David (ps 56 en 59) worden gezongen in ‘Save me from bloody men’ (Red mij van hen die bloedvergieten). De mannenstemmen klinken vol vrees en angst, eindigend in een schreeuw: ‘Red mij!’

Het ‘Sanctus’ is als een lofprijzing. Het klinkt onheilspellend en heeft al een militaire inslag qua toon en ritme. Het Hosanna is vol van overmoed.

Een vrome houding is blijkbaar niet de weg naar vrede. In ‘Hymn before action’ (Hymne vóór de actie) bereidt men zich voor op de veldslag. Jenkins gebruikt een stoer koorgeluid waaruit vastberadenheid en broederschap klinkt en de kracht om samen te strijden en te sterven. Heldendom lokt. Dit is een kantelpunt in The Armed Man; het smeken tot God om bescherming gaat over in de dappere voorbereiding op de aanval.

‘Charge!’ (Val aan!) is het hoogtepunt van de strijd. De mannen worden opgehitst door de kracht van het geluid van trommels en trompetten. De vrouwen onderbreken dit met een aanmoedigend ‘Sterven voor je land is een zegen’. Met luide kreten wordt de aanval ingezet.

Wat brengt oorlog teweeg? In schrille akkoorden wordt de totale ontluistering geschilderd in ‘Angry flames’ (Boze vlammen) van de Japanse dichter Sankichi. Hij was 26 jaar oud toen hij getuige was van het bombardement op Hiroshima in 1945. Hij stierf in 1957 aan leukemie ten gevolge van de radioactieve straling waaraan hij werd blootgesteld.

‘Torches’ (Toortsen) komt uit de Mahābhārata, een omvangrijk religieus en filosofisch epos uit India en een belangrijke culturele hoeksteen van het Hindoeïsme. Jenkins gebruikte een deel van de tekst dat verhaalt van de grootste veldslag van de

oude wereld, waar vrienden en verwanten elkaar bevochten. Zowel jong als oud stierven in het gevecht en smart bleef niemand bespaard. De helden eisten de overwinning op, maar erfden slechts een koninkrijk zonder familie en vrienden. Pijnlijke dissonanten vatten het beeld samen: Mensen en dieren als levende fakkels.

Als uit de verschroeide aarde klinkt het 'Agnus Dei' op als een hunkering naar vrede en verzoening. Er zijn geen overwinnaars, er is slechts verdriet.

'Now the guns have stopped' (Nu de wapens zwijgen) is een tekst van Guy Wilson zelf over het verlies van zijn vriend. Weegt het doel van de oorlog op tegen het offer dat gebracht moest worden? Die vraag wordt gesteld nu de strijd voorbij is.

De lieflijke melodie van de cello in het 'Benedictus' biedt troost na de grote verliezen. Het koor neemt het over, zingt dan het krachtige Hosanna als lofprijzing en keert terug naar de troostende melodie waarmee het Benedictus begon.

Het slot bestaat uit vier fragmenten. Het thema van 'l'Homme armé' wordt herhaald en gaat over in het energiek gezongen 'Better is peace than always war' (Vrede is beter dan altijd oorlog). Dit is een citaat uit de mythes van de Ridders van de Ronde Tafel. Zij zwoeren te vechten en te leven voor vrede en gerechtigheid. Simpele zinnen, voortgekomen uit bittere ervaring. 'Ring out the war, ring in the peace' (Luid de oorlog uit, luid de vrede in): Weg met de duizenden jaren oorlog die achter ons liggen. Alleen maar vrede de komende duizend jaar. Het klinkt zo feestelijk, zo uitnodigend en hoopvol voor het nieuwe millennium. Eens, ooit, vroeger of later, zal de vrede overwinnen. Het a capella gezongen slotkoraal is een bijbels visioen van vrede: er komt een tijd zonder zorgen en pijn.

Bron: programmaboekje Scherzando uit Driebergen, 21 november 2015

The Armed Man

1. l'Homme armé
L'homme armé
doit on douter.
On a fait partout crier
que chacun
se viegne armer
d'un haubregon de fer

1. De gewapende man
De gewapende man
moet men vrezen.
Overal wordt geroepen
dat iedereen
zich moet beschermen
met een maliënkolder

2. Call to prayers

āllahu ākbar (4x)

āsh'hadu ān lā ilaha illā-llah

āsh'hadu ānna mūhammadār

rasūlu-llah

hayyā `alā-s-salah

hayyā `alā-l-falāh

āllahu ākbar

ā ilaha illā-llah

3. Kyrie

Kyrie eleison,

Christe eleison,

Kyrie eleison.

4. Save me from bloody men

Be merciful unto me O God!

for man would swallow me up.

He fighting daily oppresseth me.

Mine enemies would daily swallow me up;

for they be many that fight against me,
O Thou most high!

Defend me from them that rise up
against me;

deliver me from the workers of iniquity
and save me from bloody men.

5. Sanctus

Sanctus,

Dominus Deus Sabaoth.

Pleni sunt cæli

et terra gloria tua,

Hosanna in excelsis

6. Hymn before action

The earth is full of anger,

2. Oproep tot gebed

God is de grootste.

Ik getuig dat er geen godheid is dan God.

Ik getuig dat Mohammed Gods
boodschapper is.

Haast u naar het gebed.

Haast u naar het welslagen.

God is de grootste.

Er is geen godheid dan God.

3. Kyrie

Heer ontferm U over ons,

Christus ontferm U over ons,

Heer ontferm U over ons.

4. Red mij van hen die bloed vergieten

Wees mij genadig, God,

want men dreigt mij te verzwelgen.

Het dagelijkse gevecht beklemmt mij.

Mijn vijanden kunnen me iedere dag
verzwelgen;

want het zijn er veel die tegen mij vechten,
O Allerhoogste.

Bescherm mij tegen mijn belagers;

bevrijd mij van wie onrecht doen
en red mij van hen die bloed vergieten.

5. Sanctus

Heilig de Heer,

de God der hemelse machten.

Vol zijn hemel en aarde

van Uw heerlijkheid,

Hosanna in den hoge.

6. Hymne vóór de actie

De aarde is vervuld van toorn,

the seas are dark with wrath.
The nations in their harness
go up against our path.
Ere yet we loose the legions,
ere yet we draw the blade.
Jehovah of the Thunders,
Lord, God of Battles, aid!

High lust and froward bearing,
proud heart, rebellious brow,
deaf ear and soul uncaring,
we seek Thy mercy now!
The sinner that forswore Thee,
the fool that passed Thee by,
our times are known before Thee,
Lord, grant us strength to die!
High lust and froward bearing,
proud heart, rebellious brow,

7. Charge!

The trumpet's loud clangour excites us to arms
with shrill notes of anger and mortal
alarms.
How blest is he who for his country dies.

The double, double beat of the
thundering drum
cries 'Hark the foes come.
Charge, 't is too late to retreat'.
How blest is he who for his country dies.

Charge, Charge!

8. Angry flames

Pushing up through smoke
from a world half darkened by
overhanging cloud.

de zeeën zijn duister van gramschap.
De volkeren trekken geharnast
in slagorde tegen ons op.
Maar voordat wij de troepen loslaten,
voordat we het zwaard trekken:
Jehova van de Donder,
Heer, God der veldslagen, help!

Sublieme strijd lust, koppige houding,
trots hart, opstandig gelaat,
doof oor en roekeloze ziel,
wij zoeken nu Uw genade!
De zondaar die U loochende,
de dwaas die aan U voorbij ging,
onze tijd van leven is bij U bekend,
Heer, geef ons kracht te sterven!
Sublieme strijd lust, koppige houding,
trots hart, opstandig gelaat,

7. Val aan!

Het luide trompetgeschal doet ons naar de
wapens grijpen
met schrille tonen van strijd lust en
doodsgevaar.

Gezegend is hij die voor zijn vaderland
sneuvelt.

De tweevoudige slag van de donderende
trom

roept 'Hoor, de vijand nadert.

Val aan! 't is te laat om terug te trekken'.

Gezegend is hij die voor zijn vaderland
sneuvelt.

Val aan! Val aan!

8. Boze vlammen

Opgestuwd door rook
vanuit een wereld half verduisterd door
overhangende bewolking.

The shroud that mushroomed out
and struck the dome of the sky.

Black, red, blue dance in the air, merge,
scatter.

Glittering sparks already tower over the
whole city.

Quivering like seaweed, the mass of
flames spurts forward.

Popping up in the dense smoke,
crawling out, wreathed in fire,
countless human beings on all fours.
In a heap of embers that erupt and
subside,
hair rent, rigid in death,
there smoulders a curse.

9. Torches

The animals scattered in all directions,
screaming terrible screams.
Many were burning, others were burnt.
All were shattered and scattered
mindlessly,
their eyes bulging.

Some hugged their sons,
others their fathers and mothers,
unable to let them go,
and so they died.
Others leapt up in their thousands,
faces disfigured and were consumed by
the fire.
Everywhere were bodies squirming on
the ground,
wings, eyes and paws all burning.
They breathed their last as living torches.

De lijkwade waaierde uit als een paddenstoel
en raakte de koepel van de hemel.

Zwart, rood, blauw dansen in de lucht,
versmelten, verstrooien.
Schitterende vonken torenen al boven de hele
stad.
Als zeewier sidderend schieten vlammen
massaal voorwaarts.

Opduikend uit verstikkende rook,
kruipend, omhuld door vuur,
ontelbare mensen op handen en voeten.
In een hoop sintels die uitbarst en weer
inzakt,
haren uitgerukt, verstijfd in de dood,
smeult daar een vloek.

9. Toortsen

De dieren verstrooid in alle richtingen,
verschrikkelijke kreten slakend.
Velen in brand, anderen al verbrand.
Allen waren vermorzeld en zonder nadenken
verstrooid,
hun ogen puilden uit.

Sommigen omklemden hun zonen,
anderen hun vader en moeder,
niet in staat hen los te laten,
en zo stierven zij.
Anderen sprongen op, met duizenden,
Verminkte gezichten, zij werden verteerd
door het vuur.
Overal kronkelden lichamen over de grond,
vleugels, ogen en poten, alles brandde.
Zij bliezen hun laatste adem uit als levende
toortsen.

10. Agnus dei
Agnus Dei,
qui tollis peccata mundi,
miserere nobis,
dona nobis pacem.

11. Now the guns have stopped
Silent, so silent now,
now the guns have stopped.
I have survived all,
I, who knew I would not.
But now you are not here.
I shall go home alone;
and must try to live life as before,
and hide my grief.
For you, my dearest friend,
who should be with me now,
not cold, too soon,
and in your grave.
Alone.

12. Benedictus
Benedictus
qui venit in nomine Domini.
Hosanna in excelsis.

13. Better is peace
Lancelot: Better is peace than always
war.
Guinevere: And better is peace than ever
more war.

L' homme armé doit on douter.

Ring out the thousand wars of old.
Ring in the thousand years of peace.
Ring out the old, ring in the new.

10. Agnus Dei
Lam Gods,
dat wegneemt de zonden der wereld,
ontferm u over ons,
geef ons vrede.

11. Nu de wapens zwijgen
Stil, zo stil nu,
nu de wapens zwijgen.
Ik heb alles overleefd,
ik, die wist dat ik niet zou overleven.
Maar nu ben jij niet hier.
Ik zal alleen huiswaarts gaan
en moet trachten te leven als tevoren
en mijn smart verbergen.
Voor jou, mijn dierbaarste vriend,
die nu bij mij zou moeten zijn,
niet koud, te vroeg
En in je graf.
Alleen.

12. Benedictus
Gezegend is
Hij die komt in de naam van de Heer.
Hosanna in de hoge.

13. Vrede is beter
Lancelot: Liever vrede dan altijd maar oorlog.
Guinevere: En vrede is beter dan eeuwig die
oorlog.

De gewapende man moet men vrezen.

Luid de duizend voorbije oorlogen uit.
Luid duizend jaar van vrede in.
Luid het oude uit, luid het nieuwe in.

Ring, happy bells, across the snow.
The year is going, let him go.
Ring out the false, ring in the true.

Luid, vrolijke klokken over de sneeuw.
Het jaar loopt ten einde, laat het gaan.
Luid het onware uit, luid het ware in.

Ring out old shapes of foul disease.
Ring out the narrowing lust of gold.
Ring out the thousand wars of old.
Ring in the thousand years of peace.

Luid oude walgelijke ziekte uit.
Luid de benepen dorst naar goud uit.
Luid de duizend voorbije oorlogen uit.
Luid duizend jaar van vrede in.

Ring in the valiant man and free,
The larger hart, the kindlier hand.
Ring out the darkness of the land
Ring in the Christ that is to be
The year is going let him go
Ring out the false, ring in the true

Luid in de dappere en vrije man,
Het grotere hart, zachtmoediger hand.
Luid de duisternis van het land uit
Luid in de Christus die zal komen
Het jaar loopt ten einde, laat het gaan.
Luid het onware uit, luid het ware in.

God shall wipe away all tears
And there shall be no more death,
Neither sorrow nor crying
Neither shall there be any more pain.
Praise the Lord!

God zal alle tranen wissen
En er zal geen dood meer zijn,
Noch verdriet, noch jammerklachten
Er zal ook geen pijn meer zijn.
Looft de Heer!

Vertaling: Hilde Westera

Foto: Annette Kempers

Het Bestuur van Toonkunst Wageningen bedankt de volgende adverteerders en sponsoren:

Gon Ferdinandus, haptotherapie, Wageningen
Groothuis, De Fysiotherapeut, Wageningen
Bril 29, Wageningen
Elings, Keurslager, Wageningen
Bakkerij van Voorthuizen, Wageningen
De Vlaamsche Reus, Wageningen
Veronica Tollenaar, uitvoerend musicus, Brussel
Hoksbergen, Hair & Beauty, Wageningen
Colors, Wageningen
Kei studiekeuze en loopbaanadvies, Wageningen
Van de Zandt, Keukens – Interieurs, Wageningen
Heerenstraattheater, Wageningen
Columbus, koffie/thee/kookwinkel, Wageningen
Wijnbar & Bistro Petit Louis, Wageningen
Odin, Wageningen
Logopediepraktijk Timmy Hartman, Wageningen
't Zuivelhoekje, Wageningen, Elst en Arnhem
Het Oude Pakhuis, eten en drinken, Wageningen
De Casserole, Wageningen

Comité van aanbeveling:

Dhr. drs. G. Engels, Voormalig voorzitter College van Bestuur Regionale Scholengemeenschap Pantarijn, Ochten
Dhr. C. Mobach, Oud-muziekleraar Pantarijn, Wageningen
Mw. L. Tammeling, zangpedagoge, dirigent en koorcoach, Arnhem

Villa GrebbeOord

Brasserie Villa GrebbeOord

Grebbeweg 160
3911 AX Rhenen

+31-317-358-207

villa@grebbeoord.nl

www.villagrebbeoord.nl

Keuze waar je energie van krijgt!

Begeleiding & advies bij: • studiekeuze • loopbaan • motivatiedip. school, studie of werk

www.keistudiekeuze-loopbaanadvies.nl
jannie@keistudiekeuze-loopbaanadvies.nl
0615370961

de casserole

Jannie Jansma • Veerweg 109 • 6703 CP Wageningen

de Fysiotherapeut
Fysiotherapie Groothuis

Met één oor geluisterd,
nu een zere nek?

Bij ons bent u op de goede plek.

Fysiotherapie Groothuis
Nude 30
6702 DL Wageningen
Tel: 0317-421487

info@ftng.nl
www.ftng.nl

ZINGEN BIJ TOONKUNSTKOOR WAGENINGEN?

Houdt u van zingen, en wilt u dat met elkaar doen maar ook thuis een uurtje studeren? Dan is Toonkunstkoor Wageningen het ideale koor voor u! Toonkunstkoor Wageningen is een vereniging waarbij het maken van muziek voorop staat, en een plezierige sfeer niet uit het oog wordt verloren. Er is veel aandacht voor stemvorming. Elke repetitie begint daarmee onder leiding van de dirigent.

Repetities

Dinsdagavond van 20.00 - 22.15 uur in Ons Huis, Harnjesweg 84 in Wageningen.

Algemene informatie vindt u op onze website www.tkwageningen.nl. U kunt ook een email sturen naar: secretaris.tkw@gmail.com. Nieuwe leden zijn welkom, vooral tenoren.

Op 31 mei en op 7 en 14 juni zijn er open repetities. U kunt dan vrijblijvend meezingen en de sfeer proeven.

Het volgende concert is op 19 november 2022. We gaan dan het Requiem van Verdi zingen, samen met Toonkunstkoor Nijmegen.

Vriend worden van Toonkunstkoor Wageningen? Een goed idee!

De Stichting Vrienden van Toonkunst Wageningen is ruim 71 jaar geleden opgericht met als doel het Toonkunstkoor Wageningen financieel te steunen. Deze ondersteuning richt zich op het verbeteren van de zangkwaliteit van de koorleden en in relatie daarmee op een hoog kwaliteitsniveau van de jaarlijkse concerten. Deze steun is in de huidige tijd hard nodig omdat subsidies steeds meer wegvallen. Dankzij de Vrienden heeft Toonkunstkoor Wageningen jarenlang grote koorwerken kunnen uitvoeren met begeleiding van professionele orkesten en solisten. U kunt al Vriend worden en het Toonkunstkoor steunen vanaf € 25 per jaar. Indien u meer dan € 100 per jaar betaalt, heeft u tevens recht op één of meer vrijkaarten voor onze concerten. Graag willen we onderstrepen hoe zeer we uw bijdrage waarderen. We willen dit ook breder uitdragen; met betrekking tot de publiciteit over de komende concerten zal steeds zo veel mogelijk een tekst opgenomen worden, waarvan de strekking is dat dit concert mogelijk is door de geldelijke steun van "De vrienden".

U kunt contact opnemen met: J.B. Buma@logopediebuma.nl, 0317-414884..

De Stichting dankt de volgende personen en bedrijven:

Hoogstede Holding BV

De Sévaux BV

Larikshoeve BV

En alle Speciale Vrienden en Vrienden van Toonkunst

VOOR HEM & HAAR!

Kom en maak
direct een afspraak
voor Hair & Beauty!

OPENINGSTIJDEN
DINSDAG T/M VRIJDAG 8:30-18:00 UUR
ZATERDAG 8:30-16:00 UUR,
MAANDAG GESLOTEN.

BEVRIJDINGSSTRAAT 20 | 6703 AA | 0317 414303
| WWW.HOKSBERGENHAIRENBEAUTY.NL

VERONICA TOLLENAAR

+31653126106

veronicatollenaar@protonmail.com

www.veronicatollenaar.nl

DEPUIS 1976

PETIT LOUIS

WIJNBAR & BISTRO

Nagenieten onder genot van een
goed glas wijn? Loop binnen!

Je kunt van woensdag t/m
zondag bij ons terecht voor:
koffie • lunch • diner • borrel

0317-356975 • wijnbarpetitlouis.nl
Bevrijdingsstraat 3-5 • Wageningen

Allerlekkerste winkel
van Wageningen

Junusstraat 27a
Wageningen
www.columbuskoffie.nl